

Bruksela, 19 grudnia 2019 r.
(OR. en)

15231/19

ATO 109
RECH 528
SAN 525

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	19 grudnia 2019 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	14564/19 ATO 100 RECH 506 SAN 489
Dotyczy:	Gospodarowanie odpadami w dziedzinie wykorzystywania technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią – Konkluzje Rady

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie gospodarowania odpadami w dziedzinie wykorzystywania technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią, w wersji przyjętej przez Radę ds. Środowiska na 3741. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 19 grudnia 2019 r.

KONKLUZJE RADY

w sprawie gospodarowania odpadami w dziedzinie wykorzystywania technologii jądrowych
i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią

Uznając,

- że technologie jądrowe i radiologiczne odgrywają ważną rolę poza sektorem energii jądrowej w kluczowych obszarach, takich jak medycyna, przemysł, rolnictwo, przestrzeń kosmiczna, badania naukowe i środowisko, przynoszą obywatelom UE liczne korzyści, i ze świadomością istotnego wkładu, jaki nauka w dziedzinie jądrowej może wnieść w stawianie czoła wyzwaniom społecznym;
- że prawodawstwo Euratomu wymaga, aby wykorzystywanie technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią było odpowiednio uzasadnione, aby ochrona ludności, pacjentów i personelu przed promieniowaniem została zoptymalizowana oraz aby w bezpieczny sposób gospodarowano odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym i trwale je składowano;
- że w wyniku działalności w zakresie technologii jądrowych i radiologicznych we wszystkich państwach członkowskich powstają wypalone paliwo jądrowe lub odpady promieniotwórcze;
- dyrektywę Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiającą ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, celem wyeliminowania tworzenia nieuzasadnionych obciążeń dla przyszłych pokoleń;
- dyrektywę Rady 2006/117/Euratom z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad przemieszczaniem odpadów promieniotwórczych oraz wypalonego paliwa jądrowego;
- dyrektywę Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych i dyrektywę Rady 2014/87/Euratom z dnia 8 lipca 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2009/71/Euratom;

- Wspólną konwencję bezpieczeństwa w postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i bezpieczeństwa w postępowaniu z odpadami promieniotwórczymi;
- krajowe programy państw członkowskich w zakresie gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, obejmujące wszystkie typy wypalonego paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych podlegających ich jurysdykcji, jak również wszystkie etapy gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi – od ich wytworzenia aż do trwałego składowania;
- sprawozdania państw członkowskich dotyczące wdrażania dyrektywy Rady 2011/70/Euratom oraz sprawozdania dotyczące wdrażania dyrektywy Rady 2006/117/Euratom;
- krajowe sprawozdania Umawiających się Stron dotyczące Wspólnej konwencji bezpieczeństwa w postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i bezpieczeństwa w postępowaniu z odpadami promieniotwórczymi;
- konkluzje Rady z 2019 r. w sprawie pozaenergetycznych technologii i zastosowań jądrowych i radiologicznych;
- ODNOTOWUJĄC sprawozdanie w sprawie europejskiej analizy medycznych, przemysłowych i badawczych zastosowań technologii jądrowych i radiologicznych (ISBN 978-92-79-99659-7);
- ODNOTOWUJĄC bieżące prace nad analizą porównawczą strategii państw członkowskich w zakresie definicji krajowych rejestrów odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego;
- ODNOTOWUJĄC działania przeprowadzone w ramach programu badawczo-szkoleniowego Euratom w latach 2014–2018, a także w ramach aktualnego programu prac Euratomu na lata 2019–2020 w odniesieniu do badań naukowych i rozwoju w zakresie technologii i kompetencji w odpowiednich obszarach, takich jak gospodarowanie odpadami i ochrona radiologiczna;
- ODNOTOWUJĄC wyniki warsztatów dotyczących gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi pochodzącymi z wykorzystywania technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią zorganizowanych w ramach SAMIRA (programu strategicznego dotyczącego medycznych, przemysłowych i badawczych zastosowań technologii jądrowych i radiologicznych) w listopadzie 2019 r. w Brukseli przez Komisję i prezydencję fińską w Radzie Unii Europejskiej;
- ODNOTOWUJĄC wyniki warsztatów poświęconych analizie porównawczej strategii państw członkowskich w zakresie definicji krajowych rejestrów odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego zorganizowanych przez Komisję w listopadzie 2019 r. w Brukseli,

Rada Unii Europejskiej,

1. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE prace przygotowawcze podjęte przez Komisję z myślą o opracowaniu programu strategicznego dotyczącego medycznych, przemysłowych i badawczych zastosowań technologii jądrowych i radiologicznych (SAMIRA).
2. UZNAJE, że wykorzystywanie technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią ma pozytywny wpływ na zdrowie społeczeństwa. W związku z tym przy wykorzystywaniu technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią należy uwzględniać cały cykl życia tych zastosowań.
3. ZAUWAŻA, że wykorzystywanie technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią powoduje powstanie różnych strumieni odpadów. Zazwyczaj odpady te są wytwarzane w niewielkich ilościach w rozproszonych lokalizacjach, są też różnego rodzaju i mają różne właściwości, tak więc zakres gospodarowania odpadami będzie się rozszerzał w nadchodzących dziesięcioleciach.
4. ZAUWAŻA, że potrzeby w zakresie gospodarowania odpadami w poszczególnych państwach członkowskich wynikają z różnych rodzajów działalności w społeczeństwie. Chodzi m.in. o: wypalone paliwo jądrowe z reaktorów badawczych i reaktorów testowych, odpady promieniotwórcze pochodzące z funkcjonowania i likwidacji obiektów badawczych, odpady promieniotwórcze pochodzące z produkcji izotopów promieniotwórczych oraz z zastosowań medycznych, a także wycofane źródła zamknięte.
5. PODKREŚLA, jak ważne jest zminimalizowanie – w miarę rozsądnych możliwości realizacji i zgodnie z politykami krajowymi i prawem wspólnotowym – ilości i aktywności odpadów promieniotwórczych oraz opracowywanie i uruchamianie nowych technologii lub obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami.
6. PODKREŚLA, że to państwa członkowskie ponoszą ostateczną odpowiedzialność za użytkowanie, przechowywanie i trwałe składowanie odpadów promieniotwórczych wytworzonych na ich terytoriach, jednak zapewnienie odpowiedzialnego i bezpiecznego użytkowania, przechowywania i trwałego składowania odpadów powinno być jednym z priorytetów we wszystkich działaniach prowadzonych na szczeblu krajowym i ponadnarodowym.

7. **PODKREŚLA**, że obowiązkiem poszczególnych państw członkowskich jest opracowanie krajowej polityki dotyczącej gospodarowania odpadami promieniotwórczymi, w tym odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym pochodzącymi z wykorzystywania technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią.
8. **UZNAJE**, że należy przyjąć podejście stopniowane w odniesieniu do różnych strumieni odpadów oraz że stosowane rozwiązania mogą zależeć od skali zastosowań oraz od etapu realizacji programów w zakresie wykorzystania technologii jądrowych i radiologicznych.
9. **UZNAJE**, że istnieją różne polityki krajowe w zakresie gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi oraz że państwa członkowskie mogą mieć scentralizowane lub rozproszone obiekty służące użytkowaniu, przechowywaniu i trwałemu składowaniu odpadów. Działalność ta może być prowadzona za pośrednictwem organizacji publicznych lub prywatnych.
10. **UZNAJE**, że w niektórych przypadkach rozwiązania krajowe nie są ani łatwo dostępne, ani w rozsądny sposób wykonalne. W tym względzie za realne alternatywne rozwiązanie można uważać wspólne korzystanie przez państwa członkowskie z usług, obiektów oraz instalacji do przechowywania lub trwałego składowania odpadów. Skorzystanie z takiej możliwości wymagałoby decyzji politycznych i akceptacji społecznej, a także odpowiednich rozwiązań technicznych i prawnych. Z inicjatywą tego rodzaju współpracy powinny jednak wyjść państwa członkowskie.
11. **ZAUWAŻA**, że obecnie współpraca między państwami członkowskimi obejmuje wspólne programy badawcze, które mają zasadnicze znaczenie w opracowywaniu rozwiązań w zakresie gospodarowania odpadami i w rozwijaniu odnośnej wiedzy. Ponadto wspólne korzystanie z technologii, usług i wiedzy zwiększyłoby liczbę potencjalnych rozwiązań w zakresie gospodarowania odpadami zarówno na szczeblu krajowym, jak i ponadnarodowym.

12. UZNAJE znaczenie programów badawczo-szkoleniowych realizowanych na szczeblu krajowym i europejskim w celu wypracowania rozwiązań i najlepszych praktyk oraz utrzymania poziomu wiedzy fachowej, umiejętności i zasobów w dziedzinie gospodarowania odpadami promieniotwórczymi pochodzącymi z wykorzystywania technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią. Należy w dalszym ciągu wspierać łączenie zasobów w zakresie działalności szkoleniowej w celu zwiększenia dostępności i zakresu wiedzy fachowej oraz dzielenia się przez wszystkie państwa członkowskie najlepszymi praktykami.
13. ZAUWAŻA, że państwa członkowskie są odpowiedzialne za utrzymywanie i rozwijanie wiedzy fachowej, umiejętności i zasobów odpowiadających ich potrzebom. Inwentaryzacja posiadanej wiedzy fachowej oraz posiadanych umiejętności i zasobów ma zasadnicze znaczenie dla planowania przyszłych potrzeb i reagowania na nie. Działania te należy prowadzić w wymiarze krajowym i w ramach współpracy europejskiej, np. w ramach europejskiego obserwatorium zasobów ludzkich.
14. ZAUWAŻA, że państwa członkowskie i Wspólnota są zobowiązane do uwzględniania w sprawozdaniach dotyczących gospodarowania odpadami promieniotwórczymi na wszystkich szczeblach danych dotyczących odpadów pochodzących z wykorzystywania technologii jądrowych i radiologicznych do celów niezwiązanych z energią.